

ମଙ୍ଗଳେ ଅଇଲା ଉଷା

● ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର

(୧୮୬୭-୧୯୨୪)

କବି ପରିଚୟ :

ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟଯୁଗର ଅନ୍ୟତମ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର ସ୍ୱଭାବକବି ଭାବରେ ପରିଚିତ । ଆଧୁନିକ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ବରପାଲିରେ ଜନ୍ମିତ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ଅସାଧାରଣ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ । ପୁରାତନରେ ନୃତ୍ୟନଟା ଆଶିବାରେ ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ କବି-ଚାତୁରୀ ଅନନ୍ୟ । ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟର କାବ୍ୟ, ନାଟକ ଅବଲମ୍ବନରେ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟମାନ ରଚନା କରି ସେ ଅନେକଦୃ ନିଜର ମୌଳିକତା ପ୍ରକାଶ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତିକୁ ଜୀବନ୍ତ ସଭାରେ ରୂପାୟିତ କରାଇଛନ୍ତି ଗଙ୍ଗାଧର । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟକୁ ଘେନି ତାଙ୍କ ସ୍ୱାଭିମାନୀ କବି ମାନସରୁ ଝରିପଡ଼ିଛି ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୀତିକା । ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ କାବ୍ୟ-ପ୍ରତିଭାର ସ୍ୱାରକୀ ହେଉଛି; ତପସ୍ୱିନୀ, ପ୍ରଣୟ ବଲ୍ଲରୀ, କୀଟକ ବଧୂ, ଜୟମତୀ, ପଦ୍ମିନୀ, ଅଯୋଧ୍ୟା ଦୃଶ୍ୟ, ଉତ୍କଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଇତ୍ୟାଦି । ତାଙ୍କ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୀତିଗୁଡ଼ିକ ସଂକଳିତ ହୋଇଛି କୃଷକ ସଙ୍ଗୀତ, କବିତାମାଳା, କବିତା କଲ୍ଲୋଳ, ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳୀ ଆଦି ପୁସ୍ତକରେ ।

‘ମଙ୍ଗଳେ ଅଇଲା ଉଷା’ ତପସ୍ୱିନୀ କାବ୍ୟର ଚତୁର୍ଥ ସର୍ଗରୁ ସଂଗୃହୀତ କାବ୍ୟାଂଶ । ବାଲ୍ମୀକି ଆଶ୍ରମରେ ରହୁଥିବା ନିର୍ବାସିତା ସୀତାଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ସ୍ୱାଗତ କରିବା, ପ୍ରକୃତିକୁ ମାନବ ଚରିତ୍ର ଭଳି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ କବି ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ସିଦ୍ଧହସ୍ତତା ଏହି ପଂକ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ।

(ରାଗ-ତୋଷା)

ମଙ୍ଗଳେ ଅଇଲା ଉଷା ବିକଟ-ରାଜୀବ ଦୃଶା
ଜାନକୀ-ଦର୍ଶନ-ତୃଷା ହୃଦୟେ ବହି,
କରପଲ୍ଲବେ ନୀହାର- ମୁକ୍ତାଧରି ଉପହାର
ସତୀଙ୍କ ବାସ-ବାହାର-ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ରହି,
କଳକଣ୍ଠ କଣ୍ଠେ କହିଲା
ଦରଶନ ଦିଅ ସତି, ରାତି ପାହିଲା । । ୧ ।

ଅରୁଣ କଷାୟ ବାସ, କୁସୁମକାନ୍ତି ବିକାଶ,
 ପ୍ରଶାନ୍ତ ରୂପ, ବିଶ୍ୱାସ ଦିଅନ୍ତି ମନେ,
 କେଉଁ ଯୋଗେଶ୍ୱରୀ ଆସି ମଧୁର ଭାଷେ ଆଶ୍ୱାସି
 ଡାକୁଛନ୍ତି ଦୁଃଖରାଶି-ଉପଶମନେ,
 ଦେବାପାଇଁ ନବ ଜୀବନ
 ସ୍ୱର୍ଗ କି ଓହ୍ଲାଇଛନ୍ତି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭୁବନ ! । ୨ ।
 ସମୀର ସଙ୍ଗୀତ ଗାଏ, ଭ୍ରମର ବୀଣା ବଜାଏ,
 ସୁରଭି ନର୍ତ୍ତନେ ଥାଏ ଉଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ,
 କୁମ୍ଭାରୁଆ ହୋଇ ଭାଟ' ଆରମ୍ଭିଲା ସ୍ତବ ପାଠ
 କଳିଙ୍ଗ ଅଇଲା ପାଟ' ମାଗଧ ବେଶେ,
 ଲଳିତ ମଧୁରେ କହିଲା,
 “ଉଠ ସତୀ ରାଜ୍ୟ-ରାଣୀ, ରାତି ପାହିଲା ।” । ୩ ।
 ମୁନି-ମୁଖ ବେଦ-ସ୍ମନ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲା ଶ୍ୟାମବନ
 ଉଠିଲା ଭେଦି ଗଗନ ଉଚ୍ଚ ଓଁକାର
 ବୈକୁଣ୍ଠେ ଦେଇ ତୃପତି ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୁତିକି ଗତି,
 ବିହିଲା କି ସରସ୍ୱତୀ ବୀଣାଝଙ୍କାର;
 ବେଲୁଁ ବେଳ ବନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ,
 ମନ୍ତ୍ର ବଳେ ଯେହ୍ନେ ବଢ଼ି ଆସିଲା ବଳ । । ୪ ।
 ଏ କାଳେ ବ୍ରହ୍ମଚାରିଣୀ ଅନୁକମ୍ପା ତପସ୍ୱିନୀ
 ଆସି ଜନକନନ୍ଦିନୀ ପାଶେ ଗନ୍ଧରେ
 ବୋଇଲେ, “ଉଠ ବୈଦେହି, ଉଷା ସୁକୁମାର ଦେହୀ
 ଆସିଛି, ଦର୍ଶନ ଦେଇ ତୋଷ ବିଧିରେ,
 ତମସା ରହିଛି ଅନାଇ
 କୋଳ କରି ଥରେ ସୁଖ ଲଭିବା ପାଇଁ ।” । ୫ ।
 ପଦ୍ମିନୀ-ହୃଦ-ଶିଶିର- ବିନ୍ଦୁରେ ଖର-ରଶ୍ମିର
 ପ୍ରତିବିମ୍ବ ପରି, ବୀର ରାମ-ମୂରତି
 ଶୋକ ଜର୍ଜରିତ ଚିତ୍ତ- ଫଳକେ କରି ଚିତ୍ରିତ
 ହେଲେ ଆସନ୍ତୁ ଉତ୍ଥୃତ ଜାନକୀ ସତୀ,
 ନମି ଅନୁକମ୍ପା ପୟରେ
 ବନ୍ଦିଲେ ଉଷାର ପଦ ସବିନୟରେ । । ୬ ।

ବୋଇଲେ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସି,
 ରବି-ଆଗମନ-ଶଂସା ହୁଅ ସଂସାରେ,
 ତୁମ୍ଭ କୋମଳ ଚରଣ କରେ ଜ୍ୟୋତି ଆହରଣ
 ତହିଁ ଯାଉଛି ଶରଣ ଦୃଢ଼ ଆଶାରେ,
 ଶୁଭ୍ର ସଉରଭ ରସିକେ
 ଶୁଭ-ସମ୍ପାଦିନୀ ହୁଅ ରଘୁବଂଶିକେ ।” । ୭ ।
 ଉଷ୍ମ ହୃଦୟେ ରାତ୍ରୀ- ଶେଷରେ ଆଶ୍ରମଧାତ୍ରୀ
 ତମସା ନିର୍ମଳ-ଗାତ୍ରୀ ପବିତ୍ର-ଧାରା
 ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ କୁସୁମ ବିଞ୍ଚୁ ସୁବାସିତ ନୀର ସିଞ୍ଚୁ
 ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଦୀପ ରତି ପ୍ରଭାତୀ ତାରା,
 ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ମୀନ-ନୟନେ
 ଚାହୁଁଥିଲା ସୀତା-ସତୀ ଶୁଭାଗମନେ ।। ୮ ।
 ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ତାପସକନ୍ୟା- ଗଣଙ୍କ ଆଦର-ବନ୍ୟା
 ପ୍ଲାବନେ ଜଗତ-ଧନ୍ୟା-ସତୀ ରତନ
 ବାହାରି ଅବଗାହନେ ଅନୁକମ୍ପାଙ୍କ ଗହଣେ
 ତମସା ଧାର ବହନେ କଲେ ଗମନ;
 ସତୀଙ୍କି ତମସା ଅଙ୍କରେ
 ଘେନି ସ୍ନେହେ ଆଲିଙ୍ଗିଲା ତରଙ୍ଗ-କରେ । । ୯ ।
 ଅମୃତ ମଧୁର ସ୍ୱରେ ଭାଷିଲା ପରିତୋଷରେ
 “ମାଆଗୋ, ମୋ ମାନସରେ ନ ଥିଲା ଆଶା,
 କରିବ ଅଙ୍କେ ବିହାର ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୃଦହାର
 ସୀତା କରି ପରିହାର ଭୋଗ-ପିପାସା,
 ଭାଗ୍ୟବତୀ ମୋତେ ସଂସାରେ
 ବୋଲିବେ ତୋ’ ଯୋଗୁଁ ଏକା ପରଶଂସାରେ ।” । ୧୦ ।

ସୂଚନା :

ବିକଟ	-	ପ୍ରସ୍ତୁତି, ବିକଶିତ
ରାଜୀବ ଦୃଶା	-	ପଦ୍ମ ସଦୃଶ ଦୃଷ୍ଟି ବା ଚାହାଣି
ନାହାର	-	ଶିଶିର
ପଲ୍ଲବ	-	କଅଁଳିଆ ପତ୍ର

କଳକଣ୍ଠ	-	କୋଇଲି
ଅରୁଣ କଷାୟ ବାସ	-	ଲାଲ ରଙ୍ଗର ପାଟ ବସ୍ତ୍ର
କଳିଙ୍ଗ	-	କଜଳପାତି ଚଢ଼େଇ
ପାଟ ମାଗଧ	-	ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାଟ
ବୈକୁଣ୍ଠେ	-	ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଧାମରେ
ଅନନ୍ତ	-	ବାସୁକି, ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ପୃଥିବୀର ନିମ୍ନଭାଗରେ ନାଗରାଜ ବାସୁକି ରହି ପୃଥିବୀକୁ ଧାରଣ ଧରିଛନ୍ତି ।
ଆଗମନଶଂସୀ	-	ଆଗମନର ସୂଚକ
ତାପସ	-	ମୁନି
ତମସା	-	ବାଲ୍ମୀକି ଆଶ୍ରମ ନିକଟରେ ପ୍ରବାହିତ କ୍ଷୁଦ୍ର ନଦୀ
ଉଚ୍ଚଜ	-	କୁଡ଼ିଆ

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତରମୂଳକ :

୧. ‘ବିକଟ ରାଜାବ-ଦୃଶା’ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଉଛି ?
 - (କ) ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ପଦ୍ମଫୁଲ ସଦୃଶ ଆଖି ଯାହାର
 - (ଖ) ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ପଦ୍ମଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ସଦୃଶ ଆଖି ଯାହାର
 - (ଗ) ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ପଦ୍ମଫୁଲର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯୁକ୍ତ ଆଖି ଯାହାର
 - (ଘ) ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ପଦ୍ମଫୁଲ ସଦୃଶ ମୁଖ ଯାହାର
୨. ‘ଅରୁଣ କଷାୟ ବାସ’ର ଅର୍ଥ ସ୍ବରୂପ କେଉଁ ଉକ୍ତିଟି ଠିକ୍ ?
 - (କ) ଅରୁଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କଷାୟ ବସ୍ତ୍ର
 - (ଖ) ଅରୁଣଙ୍କର କଷାୟ ବସ୍ତ୍ର
 - (ଗ) ଅରୁଣ ରଙ୍ଗର କଷାୟ ବସ୍ତ୍ର
 - (ଘ) କଷାୟ ରଙ୍ଗର ଅରୁଣ ବସ୍ତ୍ର
୩. ଉଷାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ସତୀ ସୀତା କେଉଁ ବାକ୍ୟଟି କହିଛନ୍ତି ?
 - (କ) ଉଷା ତିମିର-ବିଧ୍ୱଂସୀ
 - (ଖ) ଉଷା ଜାନକୀ-ଦର୍ଶନ ତୃଷାର୍ତ୍ତ
 - (ଗ) ଉଷା ମଙ୍ଗଳ ଆଗମନୀ
 - (ଘ) ଉଷା ବିକଟ-ରାଜାବ ଦୃଶା

୪. ସୀତାଙ୍କର ଅନ୍ୟନାମ ବିଦେହୀ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ?

(କ) ବିଶେଷ ଦେହଧାରଣୀ କନ୍ୟା

(ଖ) ବିଦେହର କନ୍ୟା

(ଗ) ଦେହହୀନା କନ୍ୟା

(ଘ) ବିଦେଶୀନୀ କନ୍ୟା

୫. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ରୂପକ କର୍ମଧାରୟ ନୁହେଁ ଚିହ୍ନଟକରିଅ ।

(କ) କରପଲ୍ଲବ

(ଖ) ନୀହାରମୁକ୍ତା

(ଗ) ବୀଣାଝଙ୍କାର

(ଘ) ଚରଙ୍ଗକର

୬. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦର ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

ବାସ, ଅଙ୍କ, କର, ପଦ, ବନ, ବିଧି, ଶ୍ରୁତି

୭. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ତିନୋଟି ଲେଖାଏଁ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

କୁସୁମ, ରାଜୀବ, ନୀର, ରାତ୍ରି, ଗଗନ

୮. ‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦ ସହିତ ‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭର ଉପଯୁକ୍ତ ପଦ ଯୋଗ କର ।

‘କ’

‘ଖ’

ସରସ୍ୱତୀ

ସ୍ତବପାଠ

ମୁକ୍ତା

ଆଶ୍ରମଧାତ୍ରୀ

ଉଷା

ପ୍ରଭାତୀତାରା

କୁମ୍ଭାରୁଆ

ଉପହାର

ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଦୀପ

ବୀଣାଝଙ୍କାର

ତମସା

ସୁକୁମାରଦେହୀ

ତାପସ କନ୍ୟା

୯. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।
- (କ) ତୁମ୍ଭ କୋମଳ ଚରଣ କରେ _____ ଆହରଣ । (କିରଣ, ଜ୍ୟୋତି, ରଶ୍ମି)
- (ଖ) ବନ୍ଦିଲେ ଉଷାର _____ ସବିନୟରେ । (ପଦ, ପାଦ, ଚରଣ)
- (ଗ) ଜାନକୀ ଦର୍ଶନ _____ ହୃଦୟେ ବହି । (ଦୃଶା, ଦୃଷା, ଆଶା)
- (ଘ) ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ କୁସୁମ ବିଞ୍ଚୁ ସୁବାସିତ _____ ସିଞ୍ଚି । (ନୀର, ଜଳ, ସଲିଳ)

କ୍ଷୁଦ୍ର ଉତ୍ତରମୂଳକ :

୧୦. ‘ଦରଶନ ଦିଅ ସତି, ରାତି ପାହିଲା’— ଏ କଥା କିଏ କାହାକୁ କହିଛନ୍ତି ?
୧୧. ବାଲ୍ମୀକି ଆଶ୍ରମକୁ ଉଷା କାହିଁକି ଆଗମନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି ?
୧୨. ଉଷା ମଙ୍ଗଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆସିଥିବା କଥା କବିତାର କେଉଁ ପଦରୁ ଜଣାପଡୁଛି ?
୧୩. ଉଷା ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ କ’ଣ ଆଣିଛନ୍ତି ?
୧୪. ଉଷାଙ୍କ କର ବୋଲି କବି କାହାକୁ ଜନ୍ମନା କରିଛନ୍ତି ?
୧୫. ଉଷା କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ରହି ସୀତାଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ?
୧୬. କଳକଣ୍ଠ କଣ୍ଠରେ କିଏ କହିଲା ?
୧୭. ଉଷା କି ପ୍ରକାର ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ?
୧୮. କବି ଉଷାଙ୍କୁ କେଉଁ ରୂପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ?
୧୯. ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭୁବନକୁ ଉଷା ଆସିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ’ଣ ?
୨୦. ସୀତାଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଉଷା କି ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କରାଇଥିଲେ ?
୨୧. ଉଷା ସୀତାଙ୍କୁ ସତୀ, ରାଜ୍ୟ ରାଣୀ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କଲେ କାହିଁକି ?
୨୨. ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ବୀଣାଝଙ୍କାର ସହିତ କାହାକୁ ତୁଳନା କରାଯାଇଛି ?
୨୩. ଏହାଦ୍ୱାରା ବନଭୁମିରେ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା ?
୨୪. ଅନୁକମ୍ପା କିଏ ?
୨୫. ଅନୁକମ୍ପା ସୀତାଙ୍କୁ କ’ଣ କହିଲେ ?
୨୬. ସୀତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ବୀର ରାମ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ କବି କାହାପରି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ?
୨୭. ସୀତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଶୋକ-ଜର୍ଜରିତ ହେବାର କାରଣ କ’ଣ ?
୨୮. ସୀତା ଉଷାଙ୍କ ପଦ ବନ୍ଦନା କରି କ’ଣ କହିଲେ ?
୨୯. ଉଷାଙ୍କୁ ‘ଶୁଭ୍ର ସଉରଭ ରସିକେ’ ବୋଲି ସୀତା କହିଲେ କାହିଁକି ?

୩୦. ‘ଶୁଭ ସମ୍ପାଦିନୀ ହୁଅ ରଘୁବଂଶିନୀ’ – ଏ କଥା କିଏ କାହାକୁ କହିଛନ୍ତି ?
୩୧. ତମସାକୁ ଆଶ୍ରମଧାତ୍ରୀ ବୋଲି କାହିଁକି କୁହାଯାଇଛି ?
୩୨. ତମସା ନଦୀ କି କି ଆୟୋଜନ କରି ସତୀ ସୀତାଙ୍କର ଆଗମନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?
୩୩. ତମସା ନଦୀ ସୀତାଙ୍କୁ କିପରି ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇଥିଲା ?
୩୪. ସୀତାଙ୍କୁ ଲାଭ କରି ତମସା ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବତୀ ବୋଲି ଭାବିଛନ୍ତି କାହିଁକି ?

ସପ୍ତସଙ୍ଗ ସରଳାର୍ଥ :

୩୫. ଦେବା ପାଇଁ ନବ ଜୀବନ
ସ୍ବର୍ଗ କି ଓହ୍ଲାଇଛନ୍ତି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭୁବନ ?
୩୬. ବୈକୁଣ୍ଠେ ଦେଇ ତୃପତି ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୁତିକି ଗତି
ବିହିଲା କି ସରସ୍ବତୀ ବୀଣାଝଙ୍କାର
୩୭. ଭାଗ୍ୟବତୀ ମୋତେ ସଂସାରେ
ବୋଲିବେ ତୋ’ ଯୋଗୁଁ ଏକା ପରଶଂସାରେ ।
୩୮. ଶୁଭ୍ର ସଉରଭ ରସିକେ
ଶୁଭ-ସମ୍ପାଦିନୀ ହୁଅ ରଘୁବଂଶିନୀ ।

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତରମୂଳକ :

୩୯. ପଠିତ କବିତା ଅନୁସରଣରେ ବାଲ୍ମୀକି ଆଶ୍ରମର ପ୍ରଭାତକାଳୀନ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
୪୦. ଆଶ୍ରମରେ ସତୀ ସୀତାଙ୍କୁ ଉଷା କିପରି ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇଛନ୍ତି – ଆଲୋଚନା କର ।
୪୧. ପଠିତ କବିତାରୁ କବିଙ୍କର ପ୍ରକୃତି ଚିତ୍ରଣର ବିଶେଷତ୍ବ ଲେଖ ।
୪୨. କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ପ୍ରକୃତି ମାନବ ଭଳି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ – ପଠିତ କବିତାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଆଲୋଚନା କର ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

୪୩. କବି ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ରଚିତ ତପସ୍ବିନୀ କାବ୍ୟଟି ଅବସର ସମୟରେ ପଢ଼ ।
୪୪. ତୁମେ ପଢୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାବ୍ୟକବିତାରୁ ପ୍ରକୃତି ବର୍ଣ୍ଣନା ଥିବା ଅଂଶକୁ ଚିପା ଖାତାରେ ଲେଖି ରଖ ଓ ଉଚ୍ଚୁତି ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କର ।
୪୫. ‘ପ୍ରଭାତ’ ବିଷୟରେ ସ୍କୁଲର ପ୍ରାଚୀର ପତ୍ର ପାଇଁ କବିତାଟିଏ ଲେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର ।

